

SPIS TREŚCI

1.	Informacje ogólne o Litwie	3
1.1.	Informacje geograficzne	3
1.2.	Cechy charakterystyczne Litwy	3
1.3.	Powszechnie święta narodowe i dni wolne od pracy	4
1.4.	Telefony alarmowe i informacyjne	5
1.5.	Adresy polskich placówek dyplomatycznych	5
1.6.	Adres informacyjnej strony internetowej o Litwie w języku angielskim	5
1.7.	Adresy stron internetowych zawierających więcej informacji z powyższego zakresu	5
2.	Praca na Litwie	5
2.1.	Podejmowanie pracy przez obywateli Polski na Litwie	5
2.1.1.	Zasady dostępu obywateli Polski do litewskiego rynku pracy	5
2.1.2.	Prowadzenie własnej działalności gospodarczej na Litwie	6
2.1.3.	Adresy stron internetowych zawierających więcej informacji z powyższego zakresu	6
2.2.	Sposoby poszukiwania pracy na Litwie	6
2.2.1.	Publiczne służby zatrudnienia	6
2.2.2.	Europejskie Służby Zatrudnienia EURES	6
2.2.3.	Niepubliczne agencje pośrednictwa pracy	7
2.2.4.	Prasa	7
2.2.5.	Inne sposoby poszukiwania pracy	7
2.2.6.	Ubieganie się o pracę (wymagane dokumenty – CV, list motywacyjny i inne)	7
2.2.7.	Adresy stron internetowych zawierających więcej informacji z powyższego zakresu	8
2.3.	Warunki pracy	8
2.3.1.	Rodzaje umów o pracę	8
2.3.2.	Czas pracy	8
2.3.3.	Urlop wypoczynkowy	9
2.3.4.	Wynagrodzenie za pracę	9
2.4.	Podatki	9
2.4.1.	Podatek dochodowy od osób fizycznych	9
2.4.2.	Podatek VAT	9
2.4.3.	Inne podatki i opłaty lokalne	9
2.4.4.	Adresy stron internetowych zawierających więcej informacji z powyższego zakresu	10
2.5.	Zabezpieczenie społeczne	10

2.5.1.	Świadczenia z ubezpieczeń społecznych – beneficjenci i warunki uzyskania	10
2.5.1.1.	Emerytura	10
2.5.1.2.	Świadczenia z tytułu choroby	10
2.5.1.3.	Świadczenia na wypadek macierzyństwa	10
2.5.1.4.	Renta z tytułu niezdolności do pracy	11
2.5.1.5.	Świadczenia z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych	11
2.5.2.	Inne świadczenia socjalne – beneficjenci i warunki uzyskania	12
2.5.2.1.	Świadczenia rodzinne	12
2.5.2.2.	Świadczenia z tytułu bezrobocia	13
2.5.3.	Adresy stron internetowych zawierających więcej informacji z powyższego zakresu	13
3.	Warunki życia	14
3.1.	Zakwaterowanie	14
3.2.	Prawo jazdy	14
3.3.	System edukacji	15
3.4.	Uznawalność dyplomów i kwalifikacji dla celów zawodowych	15
3.5.	Kursy języka narodowego	16
3.6.	System opieki zdrowotnej	17
3.6.1.	Ubezpieczenie zdrowotne	18
3.6.2.	Dokumenty niezbędne do uzyskania świadczeń medycznych na Litwie	18

1. Informacje ogólne o Litwie

1.1. Informacje geograficzne

Litwa (Lietuva, Republika Litewska, Lietuvos Respublika) – państwo położone w Europie Wschodniej, na południowo-wschodnim wybrzeżu Morza Bałtyckiego. Powierzchnia tego kraju wynosi 65,3 tys. km². Graniczy na północy z Łotwą, na wschodzie z Białorusią, na południowym zachodzie z Polską oraz z Rosją przez obwód kaliningradzki. Wybrzeże morskie Litwy jest przeważnie niskie i wyrównane, wewnątrz kraju zaś nizinne. Na południowym wschodzie rozciąga się Pojezierze Litewskie, a na północnym zachodzie Pojezierze Żmudzkie, między nimi leży rozległa i bagnista Nizina Środkowolitewska, którą przecinają liczne rzeki. Największą z nich jest Niemen. Panuje tu klimat umiarkowanie morski, o wzrastających ku wschodowi cechach kontynentalnych. Naturalną roślinność tworzą lasy mieszane, zajmujące ok. 25% powierzchni kraju oraz łąki i bagna. Strefa czasowa: czas uniwersalny + 2 godziny.

1.2. Cechy charakterystyczne Litwy

Litwa jest republiką wielopartyjną z jednoizbowym parlamentem *Seimas*, który liczy 141 miejsc i jest wybierany na czteroletnią kadencję w systemie większościowo-proporcjonalnym. Głową państwa jest prezydent wybierany na pięcioletnią kadencję, którą można powtórzyć raz. Stolicą Litwy jest Wilno (541,8 tys. mieszkańców). Pozostałe największe miasta Republiki Litewskiej to: Kowno (361,2 tys. mieszkańców), Kłajpeda (185,9 tys.), Szawle (129 tys.), Poniewież (115,6 tys.). Litwa podzielona jest na 10 okręgów, te z kolei na 60 gmin (w tym 9 samorządów-miast wydzielonych: Wilno, Kowno, Kłajpeda, Szawle, Poniewież, Olita, Visaginas, Pałaga, Neringa).

Liczba ludności Litwy – 3 631 100 (2008)

Gęstość zaludnienia – 52 osób/km².

Mniejszości narodowe i grupy etniczne:

- Litwini – 84,6%
- Polacy – 6,3%
- Rosjanie – 5,1%
- Białorusini – 1,23%

Na Litwie nie ma religii państwowej. Mieszkają tu ludzie różnych wyznań, jednak zdecydowana większość, bo według danych z 2001 roku 79% mieszkańców Republiki Litewskiej uważa się za członków Kościoła Katolickiego. Na Litwie od dawna mieszkają przedstawiciele wielu innych wyznań chrześcijańskich: prawosławni, ewangelicy reformowani i luteranie. W XV wieku na Litwę zostały sprowadzone, jako osobista straż książąt, grupy Karaimów i Tatarów, którzy do dziś zachowali swoją tożsamość kulturową i religijną. Schronienie w średniowiecznej Litwie znaleźli również prześladowani w owym czasie w Europie Żydzi, którzy zastali tutaj dobre warunki do rozwijania własnej kultury oraz religii.

Językiem urzędowym jest język litewski. Pewna część ludności litewskiej posługuje się również językiem rosyjskim, białoruskim i polskim.

Od 25 czerwca 1993 roku środkiem płatniczym obowiązującym na Litwie jest lit. Krajowy skrót lita to Lt, zaś bankowy, stosowany przy przelewach i obiegu międzynarodowym – LTL. Lit dzieli się na 100 centów. Obecnie w obiegu są banknoty wartości 1, 2, 5, 10, 20, 50, 100 i 200 litów, poza tym monety 1, 2, 5, 10, 20 i 50 centów.

Kurs lita jest stabilny i wynosi nieco powyżej 3,4528 Lt za 1 euro. Oznacza to, iż 1 lit równa się w przybliżeniu 1 zł, mniej więcej po tyle też jest oferowany w kantorach północnej Polski. Część litewskich banków i kantorów (*valiutos keitykla*) obraca złotówkami. Różnice kursów i prowizji pomiędzy poszczególnymi punktami wymiany są bardzo znikome.

Większość kart kredytowych jest honorowana na Litwie, w tym Visa, MasterCard i EuroCard, rzadziej American Express. W restauracjach lepiej jest uprzedzić, że będziesz płacić kartą. Również, podobnie jak w większości krajów europejskich, można podjąć pieniądze z bankomatów tylko za pomocą kart posiadających 4-ro cyfrowy PIN (w przeciwieństwie do rzadziej występującego 5-cio cyfrowego PIN-u). W związku z tym, iż czeki podróżne nie są zbyt popularne na Litwie, nie są honorowane w zwykłych sklepach i mogą być wymieniane tylko w większych bankach lub wybranych kantorach wymiany.

Bank Litwy rozpoczął swą działalność na początku 1990 roku, po odzyskaniu przez Republikę Litewską niepodległości.

Obywatele Litwy oraz innych krajów mogą posiadać rachunki bieżące i lokaty terminowe w obcej walucie.

Oto kilka istniejących na Litwie banków:

- **Bank Litwy – Lietuvos Bank**
Giedimino pr. 6, LT - 01103 Vilnius
Tel. +370 5 268 00 29
Fax. + 370 5 262 81 24, + 370 5 212 15 01
e-mail: info@lb.lt
- **Litewski Bank Oszczędnościowy – Lietuvos Taupomosis Bankas**
- **Litewski Bank Rolny/Rolniczy – Lietuvos Pėmės Ūkio Bankas**
- **Litewski Bank Rozwoju**

1.3. Powszechnie święta narodowe i dni wolne od pracy

1 stycznia: Nowy Rok (*Naujiejė metai*)

16 lutego: Dzień odbudowy Państwa Litewskiego („*Lietuvos valstybės atkūrimo diena*”)

11 marca: Dzień odzyskania przez Litwę niepodległości („*Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo diena*”)

niedziela i poniedziałek: Wielkanoc chrześcijańska („*Velykos*”)

1 maja: Międzynarodowy Dzień Pracy („*Tarptautinė darbo diena*”)

24 czerwca- Festiwal Środka Lata

6 lipca: Dzień Państwowy – Dzień Koronacji Króla Litwy Mendoga („*Valstybės (Lietuvos karaliaus Mindaugo karūnavimo diena*”)

15 sierpnia: Wniebowzięcie NMP

1 listopada: Dzień Wszystkich Świętych („*Visų Šventųjų diena*”)

25–26 grudnia: Boże Narodzenie („*Kalėdos*”)

1.4. Telefony alarmowe i informacyjne

Telefony alarmowe (wspólny 112):

Pogotowie ratunkowe – 03

Policja – 02

Straż pożarna – 01

Pomoc drogowa - 88 00 00 000 lub z telefonów komórkowych - 188

1.5. Adresy polskich placówek dyplomatycznych

Ambasada RP

Smelio g-ve 20 A

LT-10323 Wilno

Tel. + 370 5 270 90 01 (+03)

Fax + 370 5 270 90 07

e-mail: ambpol@tdd.lt

www.wilno.polemb.net

Konsulat Generalny RP w Wilnie

Smelio g -ve 22 A

LT-10323 Wilno

Tel. +370 5 270 90 04, +370 5 270 90 05

Fax +370 5 270 90 09

e-mail: kgpl@told.lt

Wydział Promocji Handlu i Inwestycji Ambasady RP w Wilnie

Vasario 16-osios 14/2

LT-01107 Wilno

Tel.: +370 5 261 79 60

Fax.: +370 5 261 06 86

E-mail: vilnius@mg.gov.pl

www.wilno.trade.gov.pl

Instytut Polski w Wilnie

Didžioji 23

LT-01128 Wilno

Tel.: +370 5 264 93 32

Fax.: +370 5 264 93 33

e-mail: In.pol@lenkukultura.lt

Konsulat Rzeczypospolitej Polskiej w Klaipėdzie

Kalvos g. 4

5800 Klaipėda

Tel.: +370 46 310183

Fax.: +370 46 300364

Tel. +370 614 53923

e-mail: polkonsulat@takas.lt

1.6. Adres informacyjnej strony internetowej o Litwie w języku angielskim

<http://www.ltembassyus.org>

2. Praca na Litwie

2.1. Podejmowanie pracy przez obywateli Polski na Litwie

2.1.1. Zasady dostępu obywateli Polski do litewskiego rynku pracy

Obywatele polscy i ich rodziny zamierzający podjąć zatrudnienie na Litwie nie potrzebują pozwolenia na pracę. Podlegają na rynku pracy tym samym zasadom, co obywatele Litwy. Jednakże, w pewnych zawodach/sektorach np. w administracji państwowej, wymiarze sprawiedliwości i paru innych, mogą pracować jedynie obywatele Republiki Litewskiej.

2.1.2. Prowadzenie własnej działalności gospodarczej na Litwie

Działalność gospodarczą na Litwie prowadzą osoby prawne. Są to podmioty, które mają własną nazwę, mogą we własnym imieniu nabywać i posiadać prawa i obowiązki, być powodem lub pozwany w sądzie.

Osoba prawna powinna być zarejestrowana w Rejestrze Osób Prawnych, gdzie zamieszcza wymagane dane o sobie i swojej działalności. Rejestr Osób Prawnych prowadzony jest przez Państwowe Przedsiębiorstwo Centrum. Jest to instytucja ustanowiona ustawowo przez Państwo. Osoba prawna istnieje od momentu zarejestrowania w Rejestrze Osób Prawnych. Rejestracji dokonuje się w ciągu 30 dni od daty przedstawienia wszystkich wymaganych dokumentów. Fakt rejestracji potwierdzany jest Świadectwem Rejestracyjnym Osoby Prawnej.

Najpopularniejsze formy prawne przedsiębiorstw na Litwie:

- spółka cywilna (*bendrija*);
- spółka akcyjna (*akcie bendrove*, w skrócie AB),
- spółka akcyjna z ograniczoną osobowością (*uzdaroji akcie bendrove*, w skrócie UAB),
- przedsiębiorstwo państwowe (*valstybine imone*),
- przedsiębiorstwo samorządowe (*savivaldybes imone*),
- spółdzielnia (*kooperatine imone- kooperatyvas*),
- spółka rolnicza (*zemes ukio bendrove*, w skrócie ZUB).

Na Litwie można także założyć przedstawicielstwo spółki lub filię. Można także zarejestrować działalność indywidualną.

Osoby podejmujące działalność gospodarczą na Litwie i zamierzające przebywać na Litwie przez okres dłuższy niż 3 miesiące, powinny uzyskać pozwolenie na pobyt. Wniosek powinien zostać złożony w Urzędzie Migracji właściwym ze względu na miejsce zamieszkania. Do wniosku należy dołączyć:

- odpis z rejestru przedsiębiorstw,
- dokument tożsamości,

- odpis dyplomu przetłumaczony na język litewski, który potwierdza kwalifikacje

2.1.3. Adresy stron internetowych zawierających więcej informacji z powyższego zakresu

www.wilno.trade.gov.pl- Wydział Promocji Handlu i Inwestycji Ambasady Rzeczypospolitej na Litwie.

2.2. Sposoby poszukiwania pracy na Litwie

2.2.1. Publiczne służby zatrudnienia

Publiczne służby zatrudnienia na Litwie (Darbo Birza) zapewniają pomoc poszukującym pracy w jej znalezieniu, pomagają pracodawcom znaleźć odpowiednio wykwalifikowanych pracowników, wdrażają zarejestrowanych bezrobotnych do programów na rzecz zatrudnienia (szkolenia zawodowe i przekwalifikowania, organizacja własnego biznesu, prace interwencyjne i roboty publiczne, wspieranie przedsiębiorców w celu tworzenia nowych miejsc pracy, prowadzenie Klubów Pracy), a także wypłacają zasiłki dla bezrobotnych.

2.2.2. Europejskie Służby Zatrudnienia EURES

EURES (Europejskie Służby Zatrudnienia) jest powołaną przez Komisję Europejską siecią współpracy krajowych służb zatrudnienia krajów Unii Europejskiej, Norwegii, Islandii, Lichtensteina i Szwajcarii oraz organizacji reprezentujących partnerów społecznych, ułatwiającą dostęp do ofert pracy. Doradcy EURES pracujący w tych instytucjach wprowadzają dane do bazy ofert pracy oraz udzielają informacji ogólnych dotyczących warunków życia i pracy w krajach UE/EOG.

Wskazane jest, aby skontaktować się z doradcą EURES w swoim kraju. Tam otrzymasz informacje o Publicznych Służbach Zatrudnienia. Można będzie również otrzymać informacje o ofertach pracy na Litwie i inne interesujące informacje pomocne w podjęciu decyzji i/lub rozwoju planów związanych ze zmianą miejsca zamieszkania.

Na stronie <http://www.eures.europa.eu> (menu: doradcy EURES) można znaleźć adresy litewskich doradców EURES, ogólne informacje o sieci EURES oraz europejskie oferty zatrudnienia.

2.2.3. Niepubliczne agencje pośrednictwa pracy

Innym sposobem znalezienia odpowiednich pracowników lub pracy jest poszukiwanie za pośrednictwem prywatnej agencji rekrutacyjnej. Poszukujący pracy powinni wypełnić formularz, przesłać swoje CV oraz przejść test znajomości języków obcych. Za tego rodzaju usługi płać oni jednorazową opłatę lub potrącany jest pewien procent od pierwszej płacy. Pracodawcy mogą korzystać z usług prywatnych agencji rekrutacyjnych bezpłatnie.

2.2.4. Prasa

dziennik „Lietuvos Rytas”

2.2.5. Inne sposoby poszukiwania pracy

Internetowe portale pracy:

<http://www.ldb.lt>

2.2.6. Ubieganie się o pracę (wymagane dokumenty – CV, list motywacyjny i inne)

Na Litwie, podobnie jak w większości krajów Unii Europejskiej, poszukujący pracy powinien przedstawić pracodawcy swoje CV, list motywacyjny oraz zdać odpowiednie testy preselekcyjne i przystąpić do rozmowy kwalifikacyjnej. Rzecz jasna, powyższych wymagań nie stosuje się do pracowników niewykwalifikowanych. Zazwyczaj w takich przypadkach wystarcza CV i krótka rozmowa z pracodawcą. Testy preselekcyjne dzieli się na testy kwalifikacji oraz testy charakterologiczne. Testy kwalifikacji sprawdzają nasze przygotowanie do pracy w danym zawodzie, umiejętność szybkiego myślenia oraz działania w warunkach stresu. Testy charakterologiczne mają na celu sprawdzenie, czy nasze cechy osobowościowe są odpowiednie do wykonywania danego zawodu.

Pierwszym dokumentem bardzo przydatnym w poszukiwaniu pracy na Litwie jest CV. Powinno ono zawierać podstawowe informacje osobowe opisane w taki sposób, by zachęcić pracodawcę do zaproszenia na rozmowę kwalifikacyjną.

Nie ma żadnych sztywnych zasad dotyczących tego, jak pisać CV. Mimo to CV powinno zawierać informacje, takie jak: dane osobowe, dane kontaktowe, informacje odnośnie doświadczenia zawodowego i wykształcenia, zdolności i umiejętności, a także referencji – dane kontaktowe osób, które mogą udzielić referencji.

Warto wiedzieć, że coraz popularniejsza jest na Litwie europejska wersja CV- EUROPASS CV.

Kolejnym dokumentem często wymaganym przez pracodawców jest list motywacyjny, który powinien zawierać zwięzłe wprowadzenie, zwięzłe wyjaśnienie powodu zainteresowania pracą w danej firmie. Powinno także uzasadniać, co sprawia, że właśnie Ty będziesz odpowiednim kandydatem na dane stanowisko pracy i w jaki sposób będziesz przydatnym pracownikiem. List motywacyjny powinien być przekonujący, powinien sprawić, że pracodawca uzna, że to właśnie twoja kandydatura będzie najlepsza. Pamiętaj o tym, żeby wszelkie informacje odnośnie twoich kwalifikacji miały uzasadnienie w rzeczywistości. List motywacyjny jest dokumentem, w którym w sposób bardziej szczegółowy przedstawiamy fakty, które już umieściliśmy w CV. Treść listu motywacyjnego nie powinna przekroczyć jednej strony formatu A4.

2.2.7. Adresy stron internetowych zawierających więcej informacji z powyższego zakresu

2.2.7.1 więcej na temat publicznych służb zatrudnienia oraz adresy urzędów pracy na Litwie – <http://www.ldb.lt>

2.2.7.2 strona internetowa EURES – <http://www.eures.europa.eu>

2.3. Warunki pracy

2.3.1. Rodzaje umów o pracę

- na czas nieokreślony,
- na czas określony- zawierana np. na czas wykonania danego projektu, ale nie dłużej niż 5 lat,

- czasowa – na czas nie dłuższy niż dwa miesiące. Może być zawarta w przypadku nagłej lub krótkoterminowej pracy lub w celu zastąpienia czasowo nieobecnego pracownika,
- sezonowa – zawierana w celu wykonania pracy, która z powodów związanych z klimatem nie może być wykonywana w sposób ciągły, lecz tylko w określonych sezonach nie dłuższych niż 8 miesięcy,
- umowa dotycząca pracy dodatkowej- może dotyczyć dodatkowej pracy u tego samego, lub innego pracodawcy.

Świadczenie pracy na Litwie na rzecz firm, instytucji i organizacji musi mieć odzwierciedlenie w zawartej umowie pomiędzy pracodawcą a pracownikiem. W każdym kontrakcie muszą być zawarte informacje odnośnie warunków kontraktu: miejsce pracy, zadania, np wykonywanie konkretnego zawodu, specyficzne zadania. Każda umowa powinna ponadto zawierać informacje dotyczące warunków płacy: system płacy, wysokość wynagrodzenia, procedury wypłaty wynagrodzenia, itp. Strony umowy mogą także uzgodnić wszelkie inne warunki, jeśli nie są one zabronione przez prawo pracy, inne akty prawne, czy umowy zbiorowe, np warunki odnośnie przyłączenia się do związków zawodowych, czy odpowiedzialność materialna. Umowa musi być zawarta na piśmie, na standardowym formularzu. Umowy zawierane są w dwóch egzemplarzach, po jednym dla każdej ze stron. Za poprawność zawartej umowy odpowiada pracodawca.

Często stosowana jest umowa na czas określony. Kiedy upłynie czas, na jaki ta umowa jest zawarta, pracodawca i pracownik mogą zdecydować się na zawarcie kolejnej umowy.

Pracodawca i pracownik mogą też zawrzeć umowę na okres próbny. Okres próbny nie może być jednak dłuższy niż trzy miesiące. Zdarza się, że możliwy jest dłuższy okres próbny, w branżach określonych przez prawo, jednak nie może on przekraczać sześciu miesięcy.

Pracodawca może zwolnić pracownika przed zakończeniem okresu próbnego, dając mu trzy – dniowy okres wypowiedzenia, nie ma przy tym obowiązku wypłacenia odprawy. W przypadku umów innych niż na okres próbny, pracodawca może wypowiedzieć umowę dając pracownikowi dwu-miesięczny okres wypowiedzenia na piśmie.

Warunki umowy mogą zostać zmienione, ale za pisemną zgodą pracownika, z wyjątkiem czasowych zmian warunków pracy w specjalnych sytuacjach. W przypadku zmian dotyczących warunków płacy – warunki płacy nie mogą zostać zmienione, a suma zmniejszona bez pisemnej zgody pracownika.

2.3.2. Czas pracy

Na Litwie tygodniowy czas pracy nie może przekraczać 40 godzin tygodniowo, 8 godzin dziennie. Maksymalna tygodniowa liczba godzin pracy wraz z nadgodzinami nie może przekraczać 48 godzin.

Pracownicy zatrudnieni w więcej niż jednej firmie lub wykonujący pracę na dwóch lub więcej stanowiskach w ramach jednej firmy nie mogą spędzać więcej niż 12 godzin dziennie w pracy.

Czas pracy na stanowiskach, które wymagają dużej odporności psychicznej, jest krótszy od standardowego i jest regulowany ustawowo.

Jest prawnie zabronione kierowanie pracownika do pracy na dwie kolejne zmiany. Gdzie to możliwe, pracownik wychowujący dziecko do 14 roku życia ma prawo do pierwszeństwa przy wyborze zmiany.

Nadgodziny nie mogą wynosić więcej niż 4 godziny w ciągu 2 dni, a ogólnie ich liczba w roku nie może przekraczać 120 godzin.

2.3.3. Urlop wypoczynkowy

Na Litwie wyróżnia się następujące rodzaje urlopów wypoczynkowych:

1. zwykły urlop coroczny – wynosi 28 dni kalendarzowych; osobom zatrudnionym, a mającym poniżej 18 lat, samotnym rodzicom wychowującym dziecko poniżej 14 roku życia lub dziecko niepełnosprawne poniżej 16 roku życia, osobom niepełnosprawnym (i innym ujętym w ustawie) przysługuje 35 dni kalendarzowych urlopu.
2. urlop rozszerzony – wynosi do 58 dni kalendarzowych; przysługuje tym kategoriom pracowników, których praca wymaga dużo emocjonalnego i psychicznego zaangażowania, w wyniku czego pracownicy ci narażeni są na silne stresy; ponadto należy się on pracownikom, którzy pracują w specyficznych warunkach;
3. urlop dodatkowy – długość tego rodzaju urlopu oraz zasady jego przyznawania są regulowane ustawą; należy się osobom pracującym w trudnych warunkach, pewnym kategoriom zawodów oraz za długi okres nieprzerwanej pracy w jednym miejscu pracy.

W pierwszym roku pracy urlop roczny przysługuje po sześciu miesiącach nieprzerwanej pracy, w kolejnych latach urlop może być brany w czasie dowolnie wybranym przez pracownika.

2.3.4. Wynagrodzenie za pracę

W 2007 r. minimalne wynagrodzenie na Litwie wynosi 700 litów miesięcznie (~ 203 euro) i 4,19 na godzinę.

Za nadgodziny i nocne zmiany pracownik otrzymuje przynajmniej 1,5 stawki godzinowej. Za pracę poza grafikiem, w dniu wolnym lub w czasie wakacji, pracownik dostaje podwójną stawkę godzinową lub jeśli woli dostaje w zamian za to dzień wolny lub kilka dni wolnego wliczonych do urlopu wypoczynkowego.

2.4. Podatki

2.4.1. Podatek dochodowy od osób fizycznych

Od 1 stycznia 2008 r. podatek dochodowy od osób fizycznych wynosi 24 %)

2.4.2. Podatek VAT

Większość towarów i usług jest opodatkowana 18% stawką VAT. 9% stawką VAT objęte są usługi ogrzewania. Niektóre towary, m. in. leki, książki i sport, obłożone są stawką 5%. Z VAT zwolnione są wszystkie towary i usługi przeznaczone na eksport.

2.4.3. Inne podatki i opłaty lokalne

Na Litwie istnieje ok. 20 różnego rodzaju podatków i opłat lokalnych. Prawo ich pobierania mają, oprócz władz centralnych, również samorządy.

Podatek dochodowy od osób prawnych (także zagranicznych) wynosi 15%. W takiej samej wysokości opodatkowane są dywidendy. Małe przedsiębiorstwa zatrudniające do 10 osób, których roczny obrót nie przekracza 144.810 EUR płacą 13% podatek dochodowy. Okresem rozliczeniowym jest rok kalendarzowy.

2.4.4. Adresy stron internetowych zawierających więcej informacji z powyższego zakresu

http://www.worldwide-tax.com/lithuania/lithuania_tax.asp

2.5. Zabezpieczenie społeczne

2.5.1. Świadczenia z ubezpieczeń społecznych – beneficjenci i warunki uzyskania

2.5.1.1. Emerytura

Osoba będąca w wieku emerytalnym i mająca opłacaną składkę ubezpieczeniową przez co najmniej 15 lat ma prawo do otrzymania emerytury w Republice Litewskiej. Jeśli osoba chce dostać emeryturę maksymalnej wysokości, musi przepracować co najmniej 30 lat. Wiek emerytalny kobiet i mężczyzn różni się: dla kobiet jest to 60 lat, dla mężczyzn 62 lata i 6 miesięcy.

Emerytura składa się z dwóch części – podstawowej i dodatkowej. Wysokość podstawowej emerytury zależy od postanowień rządu i jest opracowywana z uwzględnieniem inflacji. Dodatkowa część emerytury zależy od długości okresu ubezpieczenia oraz wysokości dochodów. Obecnie podstawowa stawka emerytalna wynosi 316 LTL.

Emerytura dla niezdolnych do pracy

Główny typ ubezpieczenia na wypadek niepełnosprawności. Są wypłacane osobom, które w dniu stwierdzenia stopnia niezdolności do pracy osiągnęły minimalny okres ubezpieczenia dla emerytur. Wymagania odnośnie minimalnego i obowiązkowego okresu ubezpieczenia zależą od wieku.

Poziom zdolności do pracy nie został ustanowiony dla osób, które są w wieku emerytalnym. Osoby te otrzymują zwykłą emeryturę.

Emerytura dla wdów, wdowców i sierot

Przysługuje żonie/mężowi i dzieciom zmarłego (lub uznanego za zmarłego albo zaginionego zgodnie z obowiązującą procedurą), którzy są objęci systemem zabezpieczeń społecznych, pod warunkiem, że zmarły opłacał składki przez okres wymagany do uzyskania emerytury lub emerytury dla niezdolnych do pracy.

Emerytury dla wdów i wdowców są przyznawane wszystkim osobom w wieku emerytalnym (niezależnie od wieku osoby pozostałej przy życiu w chwili śmierci współmałżonka) pod warunkiem, że osoba zmarła opłacała przynajmniej minimalną liczbę składek potrzebnych do uzyskania emerytury odpowiedniego typu pracując na rzecz przedsiębiorstw, agencji i organizacji na Litwie.

Emerytury dla wdów i wdowców przyznawane są i wypłacane w kwocie (1 stycznia 2007) 70 LTL. W przypadku ponownego zawarcia związku małżeńskiego emerytura przestaje być wypłacana.

Emerytury dla sierot przyznawane są dzieciom i adoptowanym dzieciom osoby zmarłej, które nie ukończyły 18 roku życia, a także dzieciom starszym, jeśli przed ukończeniem 18 roku życia zostały orzeczone jako niepełnosprawne, i pod warunkiem że po ukończeniu 18 roku życia są niezdolne lub częściowo niezdolne do pracy.

Prawo pobierania emerytury dla sierot jest także przyznawane studentom i uczniom szkół wyższych i studiów, a także szkół zawodowych i podstawowych na Litwie. Emerytura może być pobierana do momentu ukończenia szkoły, ale nie dłużej niż do momentu ukończenia 24 roku życia.

Emerytura dla sierot wynosi 50% emerytury dla osób niepełnosprawnych lub zwykłej emerytury.

Wcześniejsza emerytura

Wcześniejsza emerytura przyznawana jest osobom, które w dniu złożenia wniosku spełniają poniższe kryteria:

- za maksymalnie 5 lat osiągnie wiek emerytalny,
- opłaca składki na emeryturę przez okres przynajmniej 30 lat,
- przez 12 ostatnich miesięcy przed złożeniem wniosku był zarejestrowany jako osoba bezrobotna w lokalnym urzędzie pracy,
- nie otrzymuje żadnej innej emerytury (z wyjątkiem emerytury dla osób opiekujących się w domu osobą niepełnosprawną), emerytury w innym kraju, innych regularnych zasiłków podobnych do emerytury (np. roczny zasiłek dla artystów, rekompensata za ciężkie warunki pracy), wypłacanej z budżetu państwa lub państwowego budżetu emerytalnego, nie otrzymuje też zasiłków emerytalnych wypłacanych na podstawie przepisów prawa, okresowej rekompensaty z tytułu niezdolności do pracy, czy zasiłku dla bezrobotnych,
- nie jest rolnikiem ani współmałżonkiem rolnika.

Wcześniejsza emerytura może być także wypłacana matkom, które urodziły i wychowały do 8 roku życia pięcioro i więcej dzieci, a także osobom, które opiekowały się niepełnosprawnymi dziećmi (adoptowanymi dziećmi) w domu przez co najmniej 15 lat, niezależnie od stopnia niepełnosprawności dzieci orzeczonych jako w 60% niezdolnych do pracy, pod warunkiem, że dzieci te zostały orzeczone jako niepełnosprawne przed osiągnięciem 18 roku życia. Emerytura ta przysługuje także osobom, które sprawowały opiekę nad osobą niepełnosprawną, która została orzeczona jako potrzebująca szczególnej opieki/ciągłej opieki (osoba w pełni niepełnosprawna), przez co najmniej 15 lat, pod warunkiem, że w momencie złożenia wniosku osiągnęły okres 15 lat składek na fundusz emerytalny.

2.5.1.2. Świadczenia z tytułu choroby

W przypadku przebywania na zwolnieniu lekarskim za pierwsze 2 dni pracodawca wypłaca nam wynagrodzenie nie mniejsze niż 80% miesięcznego wynagrodzenia. Kwota ta może również sięgać nawet 100%. Od trzeciego dnia zwolnienia lekarskiego wynagrodzenie jest wypłacane z Krajowego Funduszu Ubezpieczeń Społecznych i wynosi 85% miesięcznego wynagrodzenia.

2.5.1.3. Świadczenia na wypadek macierzyństwa

Kobiety objęte ubezpieczeniem społecznym na wypadek choroby i macierzyństwa są uprawnione do świadczenia macierzyńskiego przez okres ciąży i urodzenia dziecka, jeżeli, przed pierwszym dniem urlopu macierzyńskiego, opłacały składki na ubezpieczenie społeczne na wypadek choroby lub macierzyństwa przez co najmniej trzy z poprzedzających 12 miesięcy lub sześć z poprzedzających 24 miesięcy lub jeżeli otrzymały urlop macierzyński.

Kobiety zwolnione z pracy w czasie ciąży lub urlopu macierzyńskiego, z powodu likwidacji lub upadku firmy, a także z powodu wygaśnięcia umowy o pracę, otrzymują świadczenie macierzyńskie na takich samych zasadach jak kobiety zatrudnione w momencie ciąży i porodu.

Świadczenie dla kobiety, która urodziła po 30 tygodniach ciąży i później, jest wypłacane przez 126 dni kalendarzowych. W przypadku trudnego porodu i urodzenia więcej niż jednego dziecka, świadczenie jest płacone przez dodatkowych 14 dni.

Świadczenie dla kobiety, która urodziła w czasie 22-27 tygodnia ciąży, jest wypłacane przez 28 dni kalendarzowych po urodzeniu. Świadczenie dla kobiety, która urodziła w trakcie 28-30 tygodnia ciąży, jest wypłacane przez 56 dni kalendarzowych po urodzeniu. Świadczenie dla kobiety, która urodziła w ciągu 22-30 tygodnia ciąży, jest wypłacane przez 28 dni kalendarzowych po urodzeniu.

Kwota świadczenia macierzyńskiego jest równa 100% wynagrodzenia kobiety.

Zasiłek macierzyński (ojcowski)- po zakończeniu urlopu macierzyńskiego

Jedno z rodziców (rodziców adopcyjnych) lub opiekun będący członkiem funduszu chorobowego i zasiłków macierzyńskich, jest uprawniony do zasiłku macierzyńskiego (ojcowskiego) jeśli:

- jest na urlopie z tytułu opieki nad dzieckiem poniżej 1 roku życia,
- w ciągu ostatnich 24 miesięcy przed pierwszym dniem urlopu był członkiem funduszu chorobowego i zasiłków macierzyńskich przez 7 miesięcy.

Kiedy kobieta otrzymująca zasiłek macierzyński (ojcowski) idzie na urlop z tytułu ciąży i urodzenia dziecka, i zyskuje prawo do świadczenia macierzyńskiego na okres ciąży i urlopu macierzyńskiego, otrzymuje wyższy z zasiłków lub ten, który wybierze.

Jeśli matka nie pobierała świadczenia macierzyńskiego w trakcie urlopu z tytułu ciąży i urodzenia dziecka, zasiłek macierzyński (ojcowski) jest przyznawany drugiej z osób uprawnionych od dnia urodzenia dziecka.

Jeśli matka, która pobierała świadczenie w trakcie urlopu z tytułu ciąży i porodu umrze, zasiłek macierzyński (ojcowski) jest wypłacany drugiej uprawnionej osobie od dnia śmierci matki.

Zasiłek macierzyński (ojcowski) jest wypłacany w trakcie urlopu z tytułu opieki nad dzieckiem do momentu aż dziecko ukończy 1 rok życia, ale nie wcześniej niż od zakończenia urlopu z tytułu ciąży i porodu do momentu aż dziecko osiągnie 1 rok życia.

Kwota zasiłku macierzyńskiego (ojcowskiego) jest równa 85% wynagrodzenia beneficjenta. W przypadku porodów mnogich, kwota zasiłku macierzyńskiego (ojcowskiego) jest równa 100% wynagrodzenia beneficjenta.

Zasiłek jest przyznawany jeżeli wniosek zostanie wypełniony w ciągu 6 miesięcy od zakończenia urlopu z tytułu opieki nad dzieckiem ale nie później niż gdy dziecko ukończy 1 rok życia, i jest wypłacany przez okres nie dłuższy niż 12 miesięcy.

Zasiłek ojcowski

Ojciec będący członkiem funduszu składek na ubezpieczenie z tytułu choroby i macierzyństwa jest uprawniony do zasiłku ojcowskiego jeśli:

- został mu przyznany urlop z tytułu opieki nad dzieckiem do momentu aż dziecko ukończy 1 rok życia,
- w ciągu ostatnich 24 miesięcy przed pierwszym dniem urlopu, opłacał składki przez okres nie krótszy niż 7 miesięcy,
- jest małżonkiem matki dziecka.

Zasiłek ojcowski jest wypłacany maksymalnie przez 1 miesiąc od urodzenia dziecka. Kwota zasiłku jest równa 100% wynagrodzenia beneficjenta.

2.5.1.4. Świadczenia z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych

Osoba ubezpieczona, która całkowicie lub częściowo utraciła zdolność do pracy jako rezultat ubezpieczonego wydarzenia otrzymuje: zasiłek zdrowotny z tytułu wypadku przy pracy, w drodze do lub z pracy lub choroby zawodowej, zwany zasiłkiem chorobowym, opisanym w punkcie 2.5.1.2., lub ryczałt z tytułu niezdolności do pracy, lub okresową rekompensatę z tytułu niezdolności do pracy.

W przypadku śmierci osoby ubezpieczonej, która była rezultatem ubezpieczonego zdarzenia, członkowie jej rodziny otrzymują ryczałt podzielony po równo, lub okresową rekompensatę podzieloną po równo.

Zasiłki zostają wypłacone, jeśli wypadek przy pracy lub choroba zawodowa zostaną rozpoznane jako zdarzenie ubezpieczone.

Jednorazowe wynagrodzenie z powodu utraty zdolności do pracy jest przydzielane osobie ubezpieczonej w związku z wypadkiem w pracy lub chorobą zawodową, jeśli utraciła ona łącznie 29% przydatności do pracy. W przypadku uszczerbku na zdrowiu do 20% osoba powinna otrzymać jednorazowe wynagrodzenie w wysokości 10% swoich 24-miesięcznych poborów; gdy utraciła łącznie 21–29% przydatności zawodowej należy jej wypłacić 20% 24-miesięcznych poborów.

Okresowe wynagrodzenie za utratę przydatności do pracy przysługuje osobie, która utraciła tę zdolność przynajmniej w 30%. Wysokość wynagrodzenia zależy od stopnia utraty przydatności do pracy oraz wysokości otrzymywanego dotychczas wynagrodzenia. Jest ono wypłacane comiesięcznie i jest utrzymywane lub zabierane, zależnie od orzeczenia komisji lekarskiej.

2.5.2. Inne świadczenia socjalne – beneficjenci i warunki uzyskania

2.5.2.1. Świadczenia rodzinne

Państwowa pomoc dla rodzin i dzieci składa się z dwóch zasiłków:

-zasiłki wypłacane niezależnie od dochodu rodziny. Z tytułu urodzenia dziecka rodzina otrzymuje grant w sumie 1040 LTL. Poza tym rodzina wychowująca jedno lub dwójkę dzieci otrzymuje miesięczny zasiłek w wysokości 97,50 LTL na każde dziecko w wieku do 3 lat. Na każde dziecko w wieku od 3 do 9 lat rodzina otrzymuje miesięcznie 52 LTL.

- pomoc dla rodzin o niskich dochodach – zasiłki socjalne, dodatki na wodę ciepłą i zimną.

Wnioski o zasiłki na dzieci muszą być złożone w urzędzie miasta właściwym ze względu na miejsce zameldowania lub w urzędzie miasta właściwym ze względu na miejsce zamieszkania.

2.5.2. Świadczenia z tytułu bezrobocia

Transfer zasiłku dla bezrobotnych

Transfer zasiłku dla bezrobotnych na Litwę odbywa się analogicznie jak w przypadku transferu do innych krajów: jeżeli osoba ma prawo do zasiłku i pobierała go przynajmniej przez 4 tygodnie w Polsce, może kontynuować jego pobieranie do 3 miesięcy w okresie, kiedy będzie poszukiwać pracy na Litwie. Zasiłek będzie przysługiwać w wysokości polskiego zasiłku. Aby go uzyskać, przed wyjazdem z Polski należy zgłosić się do właściwego terytorialnie wojewódzkiego urzędu pracy i pobrać formularz E303. Wraz z formularzem zainteresowany otrzyma informację do którego, zgodnie z właściwością, urzędu ma się zgłosić na terenie Litwy (nazwy i adresy wszystkich urzędów posiadają wojewódzkie urzędy pracy).

Po zakończeniu pracy pracownik powinien otrzymać druk E301 – jest to dokument poświadczający zatrudnienie na terenie Litwy. O druk ten można ubiegać się dwojako: wystawia go ten sam, właściwy urząd na terenie Litwy, bądź po powrocie do kraju można go otrzymać poprzez wojewódzki urząd pracy, który drogą urzędową zwróci się do strony litewskiej (jest to jednak procedura dłuższa).

Warunki uzyskania zasiłku dla bezrobotnych na Litwie

Osoby bezrobotne i poszukujące pracy rejestrują się w lokalnym urzędzie pracy właściwym ze względu na miejsce zameldowania. Nie można być jednocześnie zarejestrowanym w dwóch urzędach pracy. Podczas rejestracji obywatele Unii Europejskiej, Europejskiego Obszaru Gospodarczego oraz Szwajcarii muszą przedstawić dokument stwierdzający tożsamość, formularz E-301 oraz E-303, dokumenty potwierdzające wykształcenie zawodowe potwierdzone przez Litwę.

Osoby ubezpieczone zarejestrowane jako bezrobotne w lokalnym urzędzie pracy, którym nie przedstawiono oferty pracy zgodnej z umiejętnościami oraz stanem zdrowia, lub aktywnych form zgodnych z polityką rynku pracy, są uprawnione do zasiłku ubezpieczeniowego dla bezrobotnych, jeśli:

- przed rejestracją w urzędzie pracy opłacali składki na ubezpieczenie na wypadek bezrobocia przez co najmniej 18 miesięcy w trakcie ostatnich 36 miesięcy,
- zgodnie z prawem ich stanowisko pracy zostało zredukowane lub zostali zwolnieni z pracy na stanowisku pracownika cywilnego- zwolnienie nie było skutkiem przewinienia pracownika lub przyczyna leżała po stronie pracodawcy,
- ukończyli obowiązkową ciągłą służbę wojskową lub inną alternatywną służbę państwową, lub zostali zwolnieni z tej służby po odślużeniu przynajmniej połowy jej czasu trwania.

Ubezpieczenie na wypadek bezrobocia jest przyznawane począwszy od 8 dnia po rejestracji w lokalnym urzędzie pracy. Osoby bezrobotne które zostały zwolnione z pracy z własnej winy

otrzymują zasiłek dla bezrobotnych po 3 miesiącach kalendarzowych od daty rejestracji w lokalnym urzędzie pracy.

Osoby bezrobotne, które straciły pracę i są uprawnione do odszkodowania otrzymują zasiłek ubezpieczeniowy dla bezrobotnych nie wcześniej niż po upływie miesiąca od wygaśnięcia umowy o pracę. Zasiłki ubezpieczeniowe dla bezrobotnych są wypłacane nie rzadziej niż raz w miesiącu. Czas wypłacania jest uzależniony od ilości składek na ubezpieczenie na wypadek bezrobocia zarejestrowanych przed dniem rejestracji w urzędzie pracy.

Jeśli składki były opłacane przez mniej niż 25 lat, zasiłek ubezpieczeniowy dla bezrobotnych jest wypłacany przez 6 miesięcy. Jeśli składki były opłacane przez 25-30 lat, zasiłek jest wypłacany przez 7 miesięcy. Składki opłacane przez 30-35 lat uprawniają do zasiłku wypłacanego przez 9 miesięcy. Zasiłek jest obliczany jako suma komponentów stałego i zmiennego.

Zgodnie z danymi na drugi kwartał 2006 roku, minimalny zasiłek dla bezrobotnych wynosił 165 LTL, a maksymalny 848,4 LTL. Przeciętny zasiłek wyniósł 379,2 LTL.

2.5.3. Adresy stron internetowych zawierających więcej informacji z powyższego zakresu

<http://www.eures.europa.eu> – portal EURES Komisji Europejskiej.

3. Warunki życia

3.1. Zakwaterowanie

Na Litwie można zamieszkać w hotelu, wynajmując dom, mieszkanie, domek lub pokój, nabyć mieszkanie lub dom. Nabywając lub wynajmując dom, należy pamiętać o właściwym zorganizowaniu wszystkich dokumentów prawnych. O pomoc można zwrócić się do agentów nieruchomości lub kancelarii prawnych bądź notarialnych.

Kontakty osobiste, a także pomoc przyjaciół, kolegów, znajomych, krewnych lub partnerów biznesowych to tylko kilka sposobów znalezienia odpowiedniego zakwaterowania.

Informacje na temat najmu lub sprzedaży nieruchomości mieszkalnych można znaleźć w wyspecjalizowanych ogłoszeniach w gazetach, zarówno w ogólnokrajowych dziennikach, jak w prasie lokalnej. Można także zamieścić własne ogłoszenie, określające jakiego rodzaju nieruchomości się poszukuje. Jeżeli chcesz wynająć lub kupić dom, możesz skorzystać z usług agenta nieruchomości, który pobierze prowizję. Informacje o agencjach nieruchomości można znaleźć „Geltonieji puslapiai” (Żółtych Stronach), a także w działach ogłoszeń gazet. Większość agencji nieruchomości posiada strony internetowe ze szczegółowymi opisami i zdjęciami domów na sprzedaż.

Informacji i porad na temat poszukiwania zakwaterowania mogą zazwyczaj udzielić biura podróży.

3.2. Prawo jazdy

Każda osoba będąca w posiadaniu prawa jazdy wydanego przez którykolwiek z krajów członkowskich Unii Europejskiej i mieszkająca na Litwie dłużej niż 185 dni w roku może starać się o wymianę swojego prawa jazdy na jego odpowiednik w Republice Litewskiej. Zmiany tej można dokonać, legitymując się następującymi dokumentami:

- dokumentem potwierdzającym tożsamość,
- dokumentem potwierdzającym miejsce zamieszkania, miejsce pracy lub studiów,
- ważne badania lekarskie,
- prawo jazdy,
- jedno 3,5×4,5 zdjęcie wykonane na matowym papierze.

Zgodnie z warunkami wzajemnego porozumienia, posiadacz prawa jazdy z kraju UE nie musi ponownie przystępować do egzaminów. Międzynarodowe prawo jazdy nie musi być wymieniane.

Prawo jazdy w Republice Litewskiej jest wydawane na 10 lat. Ci, którzy chcą je otrzymać, muszą pomyślnie zdać testy – teoretyczny i praktyczny.

Środki transportu obywateli spoza Republiki Litewskiej muszą być dodatkowo zarejestrowane na Litwie w przypadku gdy ich właściciel pozostaje na jej terenie dłużej niż 3 miesiące. Z tego powodu właściciel pojazdu musi zgłosić się do najbliższej jednostki „Registry”.

Więcej informacji na temat prawa jazdy i rejestracji pojazdu

3.3. System edukacji

W Republice Litewskiej system edukacyjny składa się z następujących etapów: edukacja przedszkolna, szkoły podstawowe, szkoły średnie niższego szczebla, szkoły średnie wyższego szczebla, policealne szkoły zawodowe i studia policealne, szkoły wyższe, studia doktoranckie oraz studia podyplomowe .

Edukacja przedszkolna ma na celu pomóc dziecku zaspokoić potrzeby kulturowe, społeczne i poznawcze, i dotyczy dzieci w wieku 3-6 lat.

Edukacja podstawowa ma na celu pomóc dziecku rozwinąć podstawowe zasady moralne, świadomość kulturową i społeczną, zdobyć podstawową wiedzę, przygotować do dalszego kształcenia zgodnie z programem nauczania. Dotyczy dzieci w wieku 6/7 – 10/11 lat. Trwa 4 lata.

Edukacja średnia niższego szczebla ma na celu wyposażyć dziecko w podstawowe zasady moralne, socjokulturowe i społeczne, wiedzę podstawową i technologiczną, rozwinąć świadomość narodową, wykształcić chęć i zdolność to podejmowania decyzji i wyborów oraz do kontynuowania nauki. Dotyczy osób, które ukończyły edukację podstawową. Program nauczania trwa 6 lat i jest podzielone na dwa etapy: klasy 5-8 i klasy 9-10.

Edukacja średnia wyższego szczebla ma na celu przekazanie wiedzy bardziej zaawansowanej oraz przygotowanie do programu studiów wyższych lub pozwala nabyć kwalifikacje zawodowe. Przeznaczona jest dla uczniów, którzy ukończyli edukację średnią niższego szczebla. Czas trwania wynosi 2 lata. Uczniowie mogą wybrać jeden z proponowanych trzech profili: humanistyczny, naukowy, technologiczny (prowadzony przez szkoły zawodowe i gimnazja techniczne, narodowe szkoły artystyczne oraz konserwatoria). Aby ukończyć ten etap edukacji uczniowie muszą zdać maturę.

Edukacja policealna zawodowa nie skutkuje zdobyciem stopnia naukowego. Jest przeznaczona dla uczniów, którzy ukończyli edukację średnią wyższego stopnia. Trwa od 1 do 3 lat. Skutkuje zdobyciem kwalifikacji zawodowych.

Studia policealne mają na celu pomoc w nabyciu konkretnych kwalifikacji, a także przygotowanie do wejścia na rynek pracy. Skierowane są do osób, które ukończyły edukację średnią wyższego stopnia i są zdolne studiować samodzielnie. Ukończenie studiów jest uzależnione od poznania programu nauczania oraz zdania egzaminu końcowego.

Edukacja wyższa ma na celu dać teoretyczną podstawę dla konkretnych zawodów oraz rozwinąć umiejętności zawodowe potrzebne do samodzielnej pracy. Absolwenci uniwersytetu nabywają stopień naukowy licencjacki, natomiast absolwenci studiów nieuniwersyteckich nabywają kwalifikacje zawodowe. Program studiów magisterskich ma natomiast na celu przygotowanie studenta do samodzielnych badań lub działalności artystycznej, lub działalności, w której ważna jest pogłębiona wiedza i wyższe umiejętności. Studia magisterskie dostępne są dla osób, które ukończyły studia licencjackie. Czas trwania: od 1,5 do 2 lat. Absolwenci nabywają stopień magistra. Studia te polegają na uczeniu się zgodnie z indywidualnym programem, kończą się obroną pracy doktorskiej.

Studia doktoranckie mają na celu wyszkolenie naukowców. Wymagane jest ukończenie studiów magisterskich

Istnieją także specjalne studia zawodowe (studia podyplomowe), które przygotowują studentów w zakresie specjalnych umiejętności praktycznych. Przeznaczone dla studentów ze stopniem licencjata.

Podyplomowe studia artystyczne szkolą nauczycieli sztuki w instytucjach edukacji wyższej a także dają artystom możliwość specjalizacji. Obrona polega na przygotowaniu i prezentacji projektu artystycznego.

3.4. Uznawalność dyplomów i kwalifikacji dla celów zawodowych

Uznawalność dyplomów i kwalifikacji jest przeprowadzana zgodnie z legislacją UE i narodowym prawem Republiki Litewskiej.

Rezolucja Nr 1460 Rządu Republiki Litewskiej z dnia 23 grudnia 1999 regulująca ocenę i uznawalność kwalifikacji stanowi, że:

- kwalifikacje wyższego wykształcenia są oceniane przez (Centrum Oceny Jakości w Edukacji wyższej – Centre for Quality Assessment in Higher Education) – Suvalkų 1, Vilnius, Lithuania, które także dostarcza odpowiedniej informacji, konsultacji i rekomendacji,
- kwalifikacje wyższego wykształcenia są uznawane przez Departament Edukacji i Studiów Ministerstwa Edukacji i Nauki, Žygimantų 9, Vilnius, Lithuania,
- kwalifikacje szkoły średniej oraz szkół zawodowych są oceniane przez Ministerstwo Edukacji i Nauki.

Przy ubieganiu się o pracę lub podejmowaniu prób prowadzenia działalności zawodowej, uznanie kwalifikacji uzależnione jest od tego, czy dany zawód jest zawodem regulowanym. Zawody są regulowane w przypadkach, gdy osoba je wykonująca może zagrozić życiu lub zdrowiu innych, bądź spowodować szkody natury materialnej lub moralnej.

Dany zawód jest regulowany, jeżeli akty prawne wymagają, by osoby pragnące podjąć danego rodzaju działalność zawodową mogły wykazać wystarczające kwalifikacje. Państwo wyznacza kompetentne instytucje do decydowania o uznawaniu kwalifikacji.

Jeżeli zawód nie jest formalnie regulowany, oznacza to, że osoba posiadająca kwalifikacje nie musi ubiegać się o ich formalne uznanie.

3.5. Kursy języka narodowego

Każdy cudzoziemiec, który ukończył szkołę średnią, może wziąć udział w kursach języka litewskiego organizowanych przez Wydział Studiów Litewskich na Uniwersytecie Wileńskim.

3.6. System opieki zdrowotnej

Obowiązkowemu ubezpieczeniu zdrowotnemu podlega każdy obywatel Litwy, obywatele innych państw, których stałym miejscem zamieszkania jest Litwa, a także ci, którzy mieszkają tymczasowo i pracują w Republice Litewskiej oraz niepełnoletni członkowie ich rodzin.

Z funduszu obowiązkowego ubezpieczenia zdrowotnego opłacane są następujące usługi: pomoc medyczna, w tym profilaktyka, rehabilitacja, opieka pielęgniarska.

Za co będziesz musiał zapłacić?

Leki – Obowiązują cztery poziomy zwrotu kosztów: 100%, 90%, 80% i 50%. W aptece pacjent wnosi dopłatę zależnie od poziomu zwrotu kosztu lekarstwa.

Pomoc stomatologiczna u prywatnego lekarza – 100%.

Informacje na temat usług medycznych można uzyskać w pięciu regionalnych kasach chorych:

Wileńska Regionalna Kasaa Chorych Plačioji g. 10 Vilnius 01141	PaniFatima Dzarajeva tel. +370 5 2661549, fax. +370 5 2791549 vitlkes@vlk.lt fatima.dzarajeva@vlk.lt Angielski
Koweńska Regionalna Kasa Chorych Aukštaičių g. 10 Kaunas 44147	Pani Rasa Valinskaitė tel. +370 37 323305, fax. +370 37 320636 rasa@vlk.lt Angielski
Regionalna Kasa Chorych w Kłajpedzie Pievų tako g. 38, Klaipėda 92236	Pani Salvinija Andriušienė tel. +370 46 380473, fax. +370 46 381481 klsalvinija@vlk.lt Angielski
Regionalna Kasa Chorych w Šiauliai Vilniaus g. 273 Šiauliai 76337	Pani Inga Žilvytė tel. +370 41 520346, fax. +370 41 526528 inga.siauliai@vlk.lt

	Angielski
Regionalna Kasa Chorych w Panevėžys Respublikos g. 66 Panevėžys 35158	Pani Rosana Zizaitė tel. +370 45 510414, fax. +370 45 583789 rosana.zizaite@vlk.lt Angielski

3.6.1. Ubezpieczenie zdrowotne

Z pensji pracownika potrąca się 3% składkę na ubezpieczenie zdrowotne. Istnieje również możliwość dobrowolnego ubezpieczenia zdrowotnego.

3.6.2. Dokumenty niezbędne do uzyskania świadczeń medycznych na Litwie

Europejska Karta Ubezpieczenia Zdrowotnego upoważnia do podstawowych świadczeń zdrowotnych na terytorium innych państw członkowskich..

EKUZ zawiera następujące informacje:

- Imię,
- Nazwisko
- Datę urodzenia
- PESEL
- Numer identyfikacyjny instytucji, która wydała Kartę,
- Numer identyfikacyjny Karty
- Data ważności Karty

Każde państwo członkowskie wydaje Kartę we własnym języku urzędowym, zawierającą ten sam zestaw danych.

Prawo do otrzymania Europejskiej Karty Ubezpieczenia Zdrowotnego mają osoby ubezpieczone w Narodowym Funduszu Zdrowia. Każda osoba ubezpieczona, także członek rodziny, otrzymuje własną Kartę. A zatem, gdy np. na wakacje wyjeżdża czteroosobowa rodzina, każdy jej członek, w tym dzieci, powinien zaopatrzyć się w EKUZ.

Karta jest wydawana osobom wyjeżdżającym czasowo do innego państwa członkowskiego, np.:

- w celach turystycznych;
- w celu odwiedzenia rodziny lub znajomych;
- w związku z krótką podróżą służbową;
- w celu podjęcia studiów;
- pracownikom oddelegowanym do pracy za granicę przez polskiego pracodawcę.

Europejska Karta Ubezpieczenia Zdrowotnego nie przysługuje osobom, które przestały podlegać polskiemu ustawodawstwu, np. w związku z podjęciem pracy w innym państwie członkowskim, oraz osobom, których ubezpieczenie w NFZ wygasło.

Aby otrzymać Europejską Kartę Ubezpieczenia Zdrowotnego należy złożyć wniosek w Oddziale Wojewódzkim lub Delegaturze Narodowego Funduszu Zdrowia właściwym ze względu na miejsce zamieszkania. Wniosek można otrzymać w Oddziale lub Delegaturze albo pobrać na stronie <http://www.nfz.gov.pl/ue/index.php?katnr=5&dzialnr=4&artnr=1828>

Wypełniony wniosek wraz z załącznikami należy złożyć w Oddziale w jeden z następujących sposobów:

- osobiście;
- pocztą;
- faksem.

[Adresy i numery telefonów Oddziałów Wojewódzkich NFZ i Delegatur](#)

EKUZ uprawnia do korzystania z niezbędnych świadczeń zdrowotnych w innym państwie członkowskim w takim zakresie, który umożliwi kontynuowanie zaplanowanego pobytu w tym państwie w bezpiecznych warunkach z medycznego punktu widzenia.

EKUZ nie daje żadnych uprawnień, jeżeli celem podróży jest odbycie planowego leczenia.

Karta uprawnia do korzystania w innych państwach z opieki tylko tych placówek, które działają w ramach powszechnego systemu ochrony zdrowia. Za leczenie prywatne pacjent musi zapłacić we własnym zakresie. W większości państw także placówki, działające w ramach powszechnego systemu ochrony zdrowia, pobierają pewne opłaty od ubezpieczonych. EKUZ nie zwalnia z poniesienia tych kosztów.

*

Do uzyskania świadczeń zdrowotnych u lekarza i stomatologa wymagany jest paszport oraz EKUZ.

Do wystawienia recept nie są wymagane żadne dokumenty poza EKUZ.

Leczenie w szpitalu

W nagłych przypadkach należy zgłosić się do szpitalnej izby przyjęć lub do lekarza, który w razie potrzeby skieruje pacjenta do szpitala. Dotyczy to zarówno hospitalizacji, jak i leczenia ambulatoryjnego. Wraz z EKUZ należy przedstawić dowód tożsamości lub paszport. Hospitalizacja jak i leczenie ambulatoryjne są bezpłatne.

Transport sanitarny jest również bezpłatny.

Data przygotowania informacji:

Wrzesień 2008 r./ Luty 2009- aktualizacja linków internetowych.

Osoba przygotowująca informacje:

Doradca EURES Aneta Mikielawicz z Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Białymstoku.